

Δημήτρης Τζιόβας

ΑΠΟ ΤΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ

Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑΣ του περασμένου αιώνα, που άρχισε τον τελευταίο καιρό, θα πρέπει να συνοδευτεί και με την αντίστοιχη ανανέωση της προοπτικής και των μεθοδολογικών εργαλείων μέσω των οποίων εξετάζουμε τη νεοελληνική πεζογραφία αυτής της περιόδου. Γιατί η επανεξέταση δεν μπορεί να περιοριστεί στην επισήμανση ή την ανατύπωση κάποιων δικαιολογημένα ή αδικαιολόγητα ξεχασμένων κειμένων ή συγγραφέων – άλλωστε πόσοι, εκτός των ειδικών, θα σπεύσουν να τους διαβάσουν – αλλά στη διατύπωση νέων θεωριών και προβληματισμών που θα αναθεωρούν κατεστημένες ή παρωχημένες απόψεις όχι μόνο για την πεζογραφία αλλά και για όλο το πλέγμα των πολιτισμικών συσχετισμών του περασμένου αιώνα.¹

Μία καλή αρχή έγινε με τη διερεύνηση της φύσης του ελληνικού ιστορικού μυθιστορήματος και του μεγέθους της παραγωγής του.² Νομίζω ότι τώρα έχει σειρά να διευκρινίσουμε τι εννοούμε με τον όρο “ρομαντικό μυθιστόρημα”. Συχνά ο όρος έχει χρησιμοποιηθεί χωρίς να αποσαφηνίζεται τι εννοούμε με αυτόν, ποια είναι τα χαρακτηριστικά του ή ποια η σχέση του με το ρομαντικό κίνημα.³ Από όσο ξέρω, ο όρος “ρομαντικό” μυθιστόρημα σε ορισμένες ευρωπαϊκές λογοτεχνίες, όπως η αγγλική, δεν χρησιμοποιείται, και έτσι δεν συγγέεται με όρους όπως “γοτθικό” μυθιστόρημα. Σε άλλες όμως λογοτεχνίες, όπως η γαλλική, έχει καθιερωθεί δηλώνοντας κυρίως το θρίαμβο των αξιών, τη διάσταση ατόμου και κοινωνίας και την πίστη σε έναν ιδανικό κόσμο σε αντιδιαστολή προς την πεζή καθημερινότητα. Ακολουθώντας τη γαλλική κριτική παράδοση, παλαιότεροι και νεότεροι Έλληνες κριτικοί με το να

